

УДК 332.1:004.738.5

Іванча Я. В.

здобувач вищої освіти на другому (магістерському) рівні
Науковий керівник: канд. екон. наук, доцент Кравченко В. П.
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

ВИДИ ЦИФРОВИХ БАНКІВСЬКИХ КРЕДИТНИХ ІННОВАЦІЙ

Цифрові банківські кредитні інновації стали ключовим чинником розвитку фінансового сектору в умовах технологічної трансформації. Вони охоплюють різноманітні нововведення, що зумовлені впровадженням передових цифрових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн, мобільні платформи та інші інструменти для автоматизації та оптимізації процесів кредитування. Ці інновації не лише змінюють традиційні методи кредитування, але й відкривають нові можливості для забезпечення доступу до фінансових послуг для різних верств населення та малого бізнесу [1].

Класифікація цифрових банківських кредитних інновацій відображає різноманітність інструментів, технологій і підходів, що застосовуються в процесах кредитування для підвищення ефективності, доступності, безпеки та персоналізації фінансових послуг. Ураховуючи темпи цифрової трансформації фінансової сфери, банківські установи активно впроваджують нові інноваційні рішення, які можна класифікувати за різними ознаками.

1. За технологіями впровадження:

- інновації, що базуються на штучному інтелекті (ШІ), передбачають використання методів машинного навчання та алгоритмів для аналізу великих масивів даних з метою забезпечення більш точної оцінки кредитоспроможності позичальників, прогнозування потенційних ризиків та автоматизації процесу прийняття рішень у сфері кредитування [2];
- аналітика великих даних (Big Data) полягає в використанні технологій для обробки значних обсягів інформації з метою глибшого розуміння поведінкових моделей клієнтів, виявлення ринкових тенденцій та формування персоналізованих кредитних пропозицій [2];
- блокчейн - це інновації, пов'язані з використанням технології блокчейн для забезпечення прозорості і безпеки кредитних операцій, а також для полегшення процесу кредитування через автоматичне укладання контрактів (смарт-контракти) [2];
- мобільні технології та додатки. Застосування мобільних платформ для подачі заявок на кредити, моніторингу статусу кредиту, а також для здійснення фінансових операцій за допомогою смартфонів [1].

2. За етапами кредитного процесу:

- інновації на етапі подачі заявки полягають в автоматизації процесу подання заявок на кредит, застосуванні мобільних додатків або веб-платформ для завантаження необхідних документів, а також у верифікації клієнтів за допомогою біометричних даних та дистанційного підтвердження особи [3];
- інновації на етапі ухвалення рішення передбачають використання цифрових кредитних скорингів, що базуються на аналізі великих даних та штучному інтелекті, що дозволяє автоматизувати прийняття рішень щодо надання кредиту, зменшуючи час обробки заявок [1];
- інновації на етапі видачі та обслуговування кредитів включають використання цифрових платіжних систем для автоматичного переведення коштів на рахунки позичальників та автоматичного списання платежів за кредитами, а також впровадження чат-ботів і віртуальних асистентів для взаємодії з клієнтами [3].

3. За функціональним призначенням:

- інновації у зниженні операційних витрат – це автоматизація процесів, що дозволяє скоротити витрати на персонал, зменшити час обробки заявок і оптимізувати процеси

управління ризиками [2];

- інновації в управлінні ризиками включають в себе використання прогностичних моделей на основі AI та Big Data для оцінки ризиків неповернення кредитів, шахрайства та інших фінансових ризиків [3];

- інновації в персоналізації послуг: Створення індивідуальних кредитних пропозицій на основі аналізу фінансових звичок клієнтів, їх історії кредитування та поведінкових моделей, що дозволяє банкам пропонувати більш вигідні умови для кожного клієнта [1].

4. За впливом на клієнтів:

- інновації для розширення доступу до фінансових послуг, тобто завдяки цифровим платформам малий бізнес, фізичні особи з віддалених регіонів та інші клієнти отримують легкий доступ до кредитування без необхідності фізичного відвідування банківських відділень [2];

- інновації для підвищення зручності та комфорту включають в себе впровадження мобільного банкінгу, онлайн-кредитування, що дозволяє клієнтам отримувати кредити без необхідності взаємодії з банківськими працівниками [3].

5. За ступенем інтеграції з іншими секторами економіки:

- інновації для фінансових установ полягає в інтеграції фінансових технологій (FinTech) з банківськими продуктами та послугами, включаючи партнерства з технологічними компаніями для створення інноваційних платіжних систем, онлайн-платформ кредитування [3];

- інновації для широких ринків – це використання криптовалют і токенів для забезпечення доступу до нових форм кредитування та інвестицій, що дозволяє банкам залучати нові категорії клієнтів [2].

Таким чином, цифрові банківські кредитні інновації сприяють значному вдосконаленню кредитних процесів, підвищуючи їх ефективність, доступність і безпеку. Використання технологій, таких як штучний інтелект, аналіз великих даних, блокчейн і мобільні додатки, дозволяє автоматизувати оцінку кредитоспроможності, скорочувати час ухвалення рішень і знижувати операційні витрати. Інновації на етапах подачі заявки, ухвалення рішення та обслуговування кредитів роблять процеси більш зручними та доступними для клієнтів, особливо завдяки мобільним платформам і біометричній верифікації. Впровадження персоналізованих пропозицій та управління ризиками з використанням прогностичних моделей підвищує точність і знижує ймовірність фінансових загроз. Ці інновації зміцнюють довіру клієнтів і дозволяють банкам залучати нові категорії споживачів, відповідаючи вимогам цифрової трансформації фінансового сектору.

Література:

1. Веселий І.О. Аналіз цифровізації роздрібного сегменту української банківської системи. *Збірник наукових праць ДонНТУ*. №2(28), 2023. С. 76-83. DOI: [http://doi.org/10.31474/1680-0044-2023-2\(28\)-76-83](http://doi.org/10.31474/1680-0044-2023-2(28)-76-83)
2. Луців, Б. Банківський маркетинг в умовах цифрової глобалізації. *Світ фінансів*. 2020. Вип. 1. С. 20-32.
3. Чубук Л. П., Яценко О. В., Овандер Н. Л. Вплив цифрової економіки на зміну моделей бізнесу та фінансового управління: інституціоналізація цифрових трансформацій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2024. № 1. С. 58-64. DOI: 10.31673/2415- 8089.2024.010008